

30. maj 2025

Selveje Danmarks høringssvar til håndbog om ældretilsynet og samtilsyn på ældreområdet til praksis (plejeenheder og leverandører)

Selveje Danmark har den 12. maj modtaget håndbøger til ældretilsyn og samtilsyn på ældreområdet til hhv. praksis og tilsynskonsulenter i høring. Selveje Danmark takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Håndbøgerne tager udgangspunkt i gældende lovgivninger og bekendtgørelser. Selveje Danmark vil derfor ikke gentage de udfordringer, vi allerede har påpeget i forbindelse med høringssvar til ældreloven, ældretilsynsloven samt bekendtgørelse om tilsyn.

Selveje Danmark har dog en række overordnede bemærkninger samt specifikke kommentarer vedrørende proportionalitet, habilitet og gennemsigtighed.

Selveje Danmarks overordnede bemærkninger:

- *Forkortelse og tilgængelighed:*

Håndbøgerne er meget teksttunge og kan være vanskelige at navigere i for praksis. Selveje Danmark anbefaler, at håndbøgerne væsentlig og evt. suppleres med en pixi-udgave til hurtig orientering, mens den fulde version kan fungere som et opslagsværk.

- *Visuelle elementer:*

Det vil styrke formidlingen af håndbøgerne, hvis håndbøgerne suppleres med visuelle illustrationer.

- *Terminologi:*

Selveje Danmark foreslår, at betegnelserne 'private enheder' og 'private tilbud' ændres til 'ikke-offentlige enheder' og 'ikke-offentlige' tilbud. Det skyldes, at mange selvejende enheder og tilbud ikke opfatter sig selv som private (kommercielle) tilbud og derfor kan blive i tvivl om de er omfattet.

- *Struktur:*

Selveje Danmark anbefaler, at henvisningerne til lovgivning placeres sidst i håndbøgerne, mens det praksisrettede indhold og vejledning til konsulenter fremhæves først.

- *Friplejeboliger:*

Der bør findes en (midlertidig) politisk løsning for friplejeboliger, hvor der leveres ydelser efter serviceloven, så de omfattes af et tilsyn frem mod 2027. I håndbøgerne refereres der til, at de ikke hører under ældretilsynet – men først efter 2027. Der bør sikres en anden løsning i den mellemliggende periode.

Specifikke bemærkninger:

Proportionalitet:

Det er positivt, at håndbøgerne understreger vigtigheden af proportionalitet mellem vurdering og eventuelle sanktioner. Det er dog en kompleks opgave, som afhænger af tilsynskonsulentens erfaring og dømmekraft.

Derfor anbefaler Selveje Danmark:

- At proportionalitet drøftes og koordineres på tværs af de tre tilsyn for at sikre ensartet praksis.
- At der reflekteres over vægtningen mellem udtalelser, observationer og den samlede vurdering af kvaliteten i helhedsplejen – især når disse peger i forskellige retninger.
- At tilsynet kun anmoder om relevante og nødvendige indberetninger.

Habilitet:

Selveje Danmark finder det overordnet positivt, at Ældrelinjen har mere end et fokus og derved både er en indgang for borgere og pårørende, men også en indgang for tilbuddene ift. rådgivning og sparring.

Men Selveje Danmark savner, at håndbogen til tilsynskonsulenter adresserer de dilemmaer der kan opstå, når Ældrelinjen anvendes i konfliktsituationer. Det kan for eksempel være ved misforståelser mellem personale og pårørende.

Derfor anbefaler Selveje Danmark:

- At tilsynskonsulenterne klædes bedre på i forhold til at vurdere henvendelser til Ældrelinjen – herunder hvem der henvender sig, hvorfor og hvordan man balancerer i vurderingen.
- At Ældrelinjens ressourcer målrettes relevante og saglige henvendelser.

Gennemsigtighed:

Gennemsigtighed er afgørende i tilsyn – især når tilsynet kan føre til sanktioner, som kan få store konsekvenser for et tilbuds drift. Erfaringer fra socialtilsynene har vist, at ensartet praksis kan være svært at opnå.

Derfor anbefaler Selveje Danmark:

- At det tydeligt fremgår, hvillke vurderingskriterier der kan føre til påbud, og hvilke der alene har et forbedringssigte.
- At tilbagemeldinger, især ved sanktioner, klart begrundes vurderingerne.
- At der sikres alignment mellem de tre tilsyn, så tilbuddene kan forvente ensartet tilsyn på tværs af landet.

Med venlig hilsen

Jon Thorlacius Krog
Branchedirektør, Selveje Danmark